

ՀԵՌՈՒՍՏԱՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՌԱԴԻՈՅԻ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

ՈՐՈՇՈՒՄ

26 ապրիլի 2023 թվականի թիվ 29 -Ա

ք.Երևան

«ՔԻՍՍ ԷՖ ԷՄ» ՍՊ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՏՈՒՅԺ ԿԻՐԱՌԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովն (այսուհետ՝ Հանձնաժողով) ուսումնասիրելով 2023 թվականի մարտի 28-ին, իր նախաձեռնությամբ հարուցված թիվ 6 վարչական վարույթի նյութերը՝ պարզեց.

Հանձնաժողովի կողմից, «Տեսալսողական մեդիայի մասին» օրենքով (այսուհետ՝ Օրենք) վերապահված իր վերահսկողական գործառույթներն իրականացնելիս, Հեռարձակողների գործունեության մշտադիտարկման արդյունքում արձանագրվել է, «ՔԻՍՍ ԷՖ ԷՄ» ՍՊ ընկերության (այսուհետ՝ Հեռարձակող) կողմից հեռարձակվող «Քիսս Էֆ Էմ» լսողական ծրագրի ընթացքում «Գովազդի մասին» օրենքի 15-րդ հոդվածի 7³-րդ մասի դրույթի պահանջի խախտման փաստ:

Հանձնաժողովը ղեկավարվելով «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքի 30-րդ հոդվածի 1-ին մասի «բ» կետով, 2023 թվականի մարտի 28-ին Հեռարձակողի նկատմամբ հարուցել է վարչական վարույթ՝ հիմք ընդունելով լսողական ծրագրեր Հեռարձակողի գործունեության դիտարկման արդյունքների հիման վրա կազմված մշտադիտարկման իրականացման և արդյունքների վերաբերյալ արձանագրությունը, որն Օրենքի 42-րդ հոդվածի 18-րդ մասի համաձայն հիմք է հանդիսանում վարչական վարույթ հարուցելու համար, իսկ հարուցված վարչական վարույթի շրջանակներում ծառայում է որպես վարչական վարույթի ապացույց:

Ըստ արձանագրության, Հեռարձակողի՝ «ՔԻՍՍ ԷՖ ԷՄ» ՍՊ ընկերության կողմից «Քիսս Էֆ Էմ» լսողական ծրագրի 2023 թվականի մարտի 27-ի եթերում՝ ժամը 19:35:30-19:35:54-ին հեռարձակված «Ալֆա ֆարմ» դեղատնային ցանցի և օնլայն դեղատան գովազդում չի նշվել կազմակերպության կամ անհատ ձեռնարկատիրոջ գործունեության լիցենզիայի համարը և տրամադրման ամսաթիվը:

Վերոնշյալը պարունակում է «Գովազդի մասին» օրենքի 15-րդ հոդվածի հոդվածի 7³-րդ մասի խախտման հատկանիշներ, այն է՝ բժշկական օգնություն և սպասարկում, դեղատնային գործունեություն, դեղերի արտադրություն, բժշկական միջին մասնագիտական և բարձրագույն կրթական ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունների կամ անհատ ձեռնարկատերերի գովազդման ժամանակ գովազդում պարտադիր պետք է նշվեն կազմակերպության կամ անհատ ձեռնարկատիրոջ գործունեության լիցենզիայի համարը և տրամադրման ամսաթիվը:

Հանձնաժողովը հարուցված վարչական վարույթի մասին 2023 թվականի մարտի 29-ին, թիվ Ե/07/91-23 գրությամբ ծանուցել է Հեռարձակողին և հայտնել, որ այս հարցի վերաբերյալ կարող են ներկայացնել իրենց պարզաբանումները և բացատրությունները:

Հեռարձակողը, 2023 թվականի մարտի 31-ի իր գրությամբ, Հանձնաժողով է ներկայացրել նշված վարչական վարույթի վերաբերյալ իր պարզաբանումները նշելով, որ «Քիսս Էֆ Էմ» լսողական ծրագրի 2023 թվականի մարտի 27-ի եթեր հեռարձակված վերը նշված գովազդային հոլովակում սույն թվականի մարտի 23-ին հայտնաբերվել է սխալ՝ հոլովակի վերջաբանը եղել է չափազանց արագ: Պատճառը հանդիսացել է մարդկային գործոնը: Ուղղման համար իրականացվել է գովազդային հոլովակի փոխարկում (конвертация): Տվյալ գործողության արդյունքում, արդեն ծրագրային խնդրի պատճառով, գովազդային հոլովակի վերջաբանը փաստացի մնացել է անփոփոխ, քանի որ ծրագրի հիշողությունում մնացել է հոլովակի առաջին (փաստացի սխալ) տարբերակը և այդ խնդիրը չի նկատվել եթերային օպերատորի կողմից:

Հեռարձակողը հայտնել է նաև, որ արդյունքում, սույն թվականի մարտի 30-ին Հեռարձակողի կողմից ծրագրային հիշողությունից ջնջվել է հոլովակի սկզբնական (սխալ) տարբերակը և կրկին ներբեռնվել հոլովակի ճիշտ տարբերակը և որ հոլովակների նմանատիպ վերջաբաններն արագացվում են աննշան և լիարժեք ըմբռնելի են:

Հանձնաժողովի հիմնավորումները (պատճառաբանությունը) և եզրահանգումը.

Այսպիսով, վարչական վարույթի բազմակողմանի, լրիվ և օբյեկտիվ քննությամբ, ձեռք բերված ապացույցների ուսումնասիրության և գնահատման արդյունքում Հանձնաժողովն ամրագրում է հետևյալը.

Օրենքի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասը սահմանում է.

«Հայաստանի Հանրապետության տեսալսողական մեդիայի մասին օրենսդրությունը ներառում է Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությունը, սույն օրենքը, «Զանգվածային լրատվության մասին», «Էլեկտրոնային հաղորդակցության մասին», «Հեղինակային իրավունքի և հարակից իրավունքների մասին», «Լեզվի մասին», «Գովազդի մասին» օրենքները, Հայաստանի Հանրապետության ընտրական օրենսգիրքը, կարգավորող պետական մարմնի իրավական ակտերը, տեսալսողական մեդիայի ոլորտը կարգավորող այլ իրավական ակտեր և Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերը:»

Օրենքի 14-րդ հոդվածի 7-րդ մասի համաձայն՝ Հեռարձակողների կողմից գովազդի հեռարձակումն իրականացվում է սույն օրենքի և «Գովազդի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխան:

«Գովազդի մասին» օրենքի 15-րդ հոդվածի 7³-րդ մասը սահմանում է.

«Բժշկական օգնություն և սպասարկում, դեղատնային գործունեություն, դեղերի արտադրություն, բժշկական միջին մասնագիտական և բարձրագույն կրթական ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունների կամ անհատ ձեռնարկատերերի գովազդման ժամանակ գովազդում պարտադիր պետք է նշվեն կազմակերպության կամ անհատ ձեռնարկատիրոջ գործունեության լիցենզիայի համարը և տրամադրման ամսաթիվը:»

«Գովազդի մասին» օրենքի 24-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ տեսալսողական մեդիայի ոլորտում գովազդի մասին օրենսդրության պահանջման նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնող՝ Հայաստանի Հանրապետության պետական կառավարման լիազորված մարմինը Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովն է:

Օրենքի 32-րդ հոդվածի 1-ին մասի 14-րդ կետի համաձայն՝ Հանձնաժողովը իրականացնում է Հեռարձակողների և օպերատորների գործունեության մշտադիտարկում:

Օրենքի 42-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ Հեռարձակողների գործունեության մշտադիտարկումն իրականացվում է ուղղակի դիտարկման, իսկ օպերատորի դեպքում՝ նաև տեղում դիտարկում իրականացնելու միջոցով, իսկ նույն հոդվածի 8-րդ և 9-րդ մասերը սահմանում են.

«8. Մշտադիտարկման արդյունքներով կարգավորող պետական մարմնի ներկայացուցիչը մշտադիտարկման արդյունքների վերաբերյալ կազմում է արձանագրություն:

9. Մշտադիտարկման արդյունքների վերաբերյալ արձանագրության մեջ նշվում են մշտադիտարկման արդյունքների համառոտ շարադրանքը, ինչպես նաև վարչական վարույթ հարուցելու կամ հարուցված վարչական վարույթի համար էական նշանակություն ունեցող բոլոր փաստական հանգամանքները, այդ թվում՝ վարույթի մասնակիցների օգտին առկա հանգամանքները:»

Օրենքի 13-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն.

«3. Տեսալսողական հաղորդումների հաշվառման էլեկտրոնային մատյանի տվյալների հիման վրա կարգավորող պետական մարմինը վերահսկում է Հեռարձակողների գործունեության համապատասխանությունը օրենսդրության պահանջներին: Կարգավորող պետական մարմինը ընտրանքային սկզբունքով իրականացնում է Հեռարձակողների կողմից հեռարձակվող տեսալսողական տեղեկատվության մշտադիտարկումներ **յուրաքանչյուր Հեռարձակողի համար ամսվա ընթացքում առնվազն հինգ օր:** Մշտադիտարկման արդյունքները կարող են համադրվել հաշվառման էլեկտրոնային մատյանների տվյալներին:»

Հիմք ընդունելով վերը նշված իրավական դրույթների պահանջները, Հանձնաժողովն ամրագրում է, որ Հեռարձակողը գովազդը հեռարձակելիս պարտավոր էր պահպանել Օրենքով և «Գովազդի մասին» օրենքով գովազդի առանձնահատկությունները և սահմանափակումները սահմանող դրույթները:

Փաստենք, որ Հեռարձակողը հանդիսանում է Հանձնաժողովի կողմից լիցենզավորված իրավաբանական անձ, որը կազմում և սպառողին է ներկայացնում տեսալսողական տեղեկատվություն և խմբագրական պատասխանատվություն է կրում տեսալսողական արտադրանքի բովանդակության համար և պարտավոր է պահպանել տեսալսողական մեդիայի բնագավառը կարգավորող օրենսդրության պահանջները, իսկ օրենքի դրույթները խախտելու դեպքում կրել պատասխանատվություն օրենքով՝ սահմանված կարգով, ուստի, օրենքի պահանջի չկատարումն ինքնին բերում է պատասխանատվության:

Հեռարձակողը պետք է հաշվի առնի, որ օրենքներով հստակ սահմանվում են իրավական նորմեր, որոնց չպահպանելը առաջացնում է իրավական հետևանքներ և Հեռարձակողը պատասխանատվություն է կրում տեսալսողական մեդիայի ոլորտը կարգավորող օրենսդրության կիրառման ապահովման համար և տվյալ դեպքում Հեռարձակողը պարտավոր էր պահպանել «Գովազդի մասին» օրենքի 15-րդ հոդվածի 7³-րդ մասով սահմանված դրույթի պահանջները:

Հանձնաժողովի կողմից հաշվի է առնվել վարչական վարույթի ընթացքում Հեռարձակողի կողմից ներկայացված պարզաբանումներն ու փաստարկները, մասնավորապես՝ որ եթեր հեռարձակված վերը նշված գովազդային հոլովակում Հեռարձակողի կողմից արդեն իսկ հայտնաբերվել էր սխալ և որ պատճառը հանդիսացել է մարդկային գործոնը: Հեռարձակողը հայտնել է նաև, որ արդյունքում, ծրագրային հիշողությունից ջնջվել է հոլովակի սկզբնական (սխալ) տարբերակը և որ հոլովակների նմանատիպ վերջաբաններն արագացվում են աննշան և լիարժեք ըմբռնելի են:

Սակայն, վերը նշված պատճառաբանությունները բավարար հիմք չեն կարող հանդիսանալ Հանձնաժողովի կողմից «Գովազդի մասին» օրենքի 15-րդ հոդվածի 7³-րդ մասի դրույթով սահմանված իրավախախտումը չարձանագրելու և պատասխանատվությունը չկիրառելու համար:

Հարկ ենք համարում նշել, որ «Գովազդի մասին» օրենքի 15-րդ հոդվածի 7³-րդ մասի դրույթով հստակ նշվում է՝ «7³. Բժշկական օգնություն և սպասարկում, դեղատնային գործունեություն, դեղերի արտադրություն, բժշկական միջին մասնագիտական և բարձրագույն կրթական ծրագրեր իրականացնող կազմակերպությունների կամ անհատ ձեռնարկատերերի գովազդման ժամանակ գովազդում **պարտադիր պետք է նշվեն կազմակերպության կամ անհատ ձեռնարկատիրոջ գործունեության լիցենզիայի համարը և տրամադրման ամսաթիվը:**», հետևապես Հեռարձակողի պատճառաբանությունը՝ (...) **որ հոլովակների նմանատիպ վերջաբաններն արագացվում են աննշան և լիարժեք ըմբռնելի են՝** սույն վարչական վարույթի շրջանակներում չի համապատասխանում իրականությանը:

Ավելին, մշտադիտարկման ճայնագրությամբ հստակ երևում է, որ հոլովակի վերջաբանում ընդհանրապես լսելի, հասկանալի և ըմբռնելի չէ ոչ կազմակերպության գործունեության լիցենզիայի համարը և ոչ էլ տրամադրման ամսաթիվը, այլ փոխարենը հնչում է անհասկանալի ճայնային ազդանշան, հետևաբար դա հավասարազոր է գովազդի վերջաբանում նշված տեղեկատվության բացակայությանը:

Այսպես, հիմք ընդունելով Օրենքի վերը նշված դրույթները և ձեռք բերված փաստերը՝ այն է «ՔԻՍՍ ԷՖ ԷՄ» ՍՊ ընկերության կողմից «Քիսս ԷՖ Էմ» լսողական ծրագրի 2023 թվականի մարտի 27-ի եթերում՝ ժամը 19:35:30-19:35:54-ին հեռարձակված «Ալֆա ֆարմ» դեղատնային ցանցի և օնլայն դեղատան գովազդում չի նշվել կազմակերպության կամ անհատ ձեռնարկատիրոջ գործունեության լիցենզիայի համարը և տրամադրման ամսաթիվը:

Օրենքի 32-րդ հոդվածի 1-ին մասի 11-րդ կետի համաձայն՝ կարգավորող պետական մարմինը՝ Օրենքի խախտման կամ իր որոշումները չկատարելու դեպքում կիրառում է պատասխանատվության միջոցներ:

Օրենքի 55-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ Կարգավորող պետական մարմնի կողմից տեսալսողական մեդիայի բնագավառը կարգավորող օրենսդրության պահանջների խախտման դեպքեր հայտնաբերվելու, ինչպես նաև պետական այլ մարմինների կողմից իրենց իրավասությունների շրջանակում տեսալսողական մեդիայի բնագավառը կարգավորող օրենսդրության պահանջների խախտման դեպքեր հայտնաբերվելու և դրանց մասին կարգավորող պետական մարմնին գրավոր տեղեկացվելու դեպքում կարգավորող պետական մարմինը կիրառում է հետևյալ վարչական տույժերը.

- 1) գրավոր նախազգուշացում.
- 2) տուգանք.
- 3) հեղինակազորման կամ լիցենզիայի գործողության կասեցում.
- 4) հեղինակազորման կամ լիցենզիայի գործողության դադարեցում:

Օրենքի 57-րդ հոդվածի 16-րդ մասի համաձայն՝ Հեռարձակողի կողմից «Գովազդի մասին» օրենքի պահանջները խախտելը՝ առաջացնում է տուգանքի նշանակում՝ Հասույթի 0.03 տոկոսի, բայց ոչ պակաս, քան սահմանված նվազագույն աշխատավարձի հինգհարյուրապատիկի չափով:

Այսպես, ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով «Տեսալսողական մեդիայի մասին» օրենքի 14-րդ հոդվածի 7-րդ մասով, 32-րդ հոդվածի 1-ին մասի 11-րդ կետով, 55-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետով, «Գովազդի մասին» օրենքի 15-րդ հոդվածի 7³-րդ մասով և 24-րդ հոդվածի 2-րդ մասով և հիմք ընդունելով Օրենքի 57-րդ հոդվածի 16-րդ մասը՝ Հեռուստատեսության և ռադիոյի հանձնաժողովը **որոշեց**.

1. «ՔԻՍՍ ԷՖ ԷՄ» ՍՊ ընկերության նկատմամբ կիրառել «Տեսալսողական մեդիայի մասին» օրենքի 57-րդ հոդվածի 16-րդ մասով սահմանված վարչական տույժը, տուգանելով սահմանված 500000 (հինգ հարյուր հազար) ՀՀ դրամի չափով:

2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում այն «ՔԻՍՍ ԷՖ ԷՄ» ՍՊ ընկերությանը պատշաճ ձևով հանձնելու օրվան հաջորդող օրվանից:

3. Սույն որոշումը կարող է բողոքարկվել ՀՀ վարչական դատարան՝ ուժի մեջ մտնելու օրվանից երկամսյա ժամկետում:

**ՀԵՌՈՒՍԱՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՌԱԴԻՈՅԻ
ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ**

Տ.ՀԱԿՈԲՅԱՆ

26 ապրիլի 2023թ.
ք.Երևան